

Erkki Lakervi (s. 1945)

Vietin lapsuuteni pääosin Helsingin Punavuoressa ja nuoruuteni Lauttasaaressa. Pikkudiplomivaiheessa kävin sotaväen 1966-7 ja muutin vanhempieni luota. Sähkölaitostekniikan opinnot kiinnostivat ja jatkoin saman tien lisensiaatiksi prof. **Veikko Palvan** ohjauksessa. Lisensiaattityöni liittyi sähköasemien suojaamiseen ukkosylijännitteitä vastaan. Assistenttiaikoinani tutustuin mm. **Seppo Kärkkäiseen**, **Jarmo Elovaaraan** ja **Yrjö Laihoon**, joiden kanssa tuumailimme ja matkustelimme yhä.

Kainuu ja Oulu

Maakunnallisten sähkölaitosten johtajat olivat käyneet Palvan luona tunnustelemassa nuorten diplomi-insinöörien saatavuutta pikkukaupunkeihin. Ilmeisesti tuon tapaamisen seurauksena päädyin Kainuuseen ja Stadi jäi helmikuussa 1972. Viihdyin Kajaanissa ja Kainuun Valossa erinomaisesti. Varmaankin muillakin työ on ollut erilaista kuin opinnot; hämmästykseni olikin suuri, kun oivalsin, että sähkönjakeluverkkojahan käytetään säteittäisinä ja että teknikot johtavat laajoja tehtäväkokonaisuuksia etäällä pääkonttorista. Koskaan minulla ei ole ollut niin paljon aikaa ja vapautta kuin tuolloin. Johtaja DI **Mikko Vuorilehto** innosti minua liittymään kansainvälisen sähkölaitosyhdistyksen UNIPEDE:n komiteaan, mistä tulikin paljon iloa ja hyötyä.

Kuva 1. Merikoski

Kainuun työmarkkinoilla ei ollut paljon vaihtoehtoja. Halusin kokeilla, millaista sähkölaitostoiminta olisi kaupungissa ja miltä esimiestehtävät maistuisivat. Muutinkin Oulun kaupungin sähkölaitokselle käyttöpäälliköksi. Toimin myös johtajan sijaisena silloin kun **Terho Kaijansaari** oli estyneenä. Näin työnjohdon, kaupungin ja kunnallispolitiikan toimintatapoja. Palkkakin oli yllättävän hyvä, kun lääkärit olivat juuri neuvotelleet melkoiset lisät nuorille lisensiaateille. Pitkän linjan DI **Reino Aula** oli minulle suurena apuna tässä aluksi varsin oudossa ympäristössä. Lyhyeen kauteeni osui Merikosken generaattorin palo ja hankala jääpatoutuma, jonka takia Oulujoen vettä virtasi kaupunkikeskustan kiinteistöihinkin. Vesien säännöstely, kalatalous ja koordinoitu uiton kanssa toivat kolmekymppiselle töihin omat haasteensa.

Hervanta ja Otaniemi

Satuin huomaamaan, että Tampereen teknillisessä korkeakoulussa oli professorin tehtäviä haussa, kun **Osmo Hassi** oli nimitetty korkeakoulun rehtoriksi. Hakijoiden ansioluettelot olivat tuolloin vaatimattomia ja tulinkin valituksi. Siten Oulun kauteni jäi turhan lyhyeksi. Tampereella painotin opetusta ja tutkimusta sähkönjakelutekniikan suuntaan, koska se oli minulle tutuin aihepiiri. Niin Otaniemessä kuin muuallakin maailmassa painopiste oli isompijännitteisissä voimansiirtoverkoissa. Melko vaatimattomillakin resursseilla ja tuloksilla sai näyttävyyttä kansainvälisissä lehdissä ja konferensseissa, kun aihepiirin kilpailu oli vähäistä.

Väittelin 1984 sähkönjakeluverkkojen tietokonelaskennasta ja pian sen jälkeen väitöksiä sähkönjakelutekniikasta tuli lisää. Seuraavaksi väitteli lahjakas assistenttini **Jarmo Partanen**. Suomen teknillisissä yliopistoissahan nykyisin sähkönjakelutekniikalla on suuri paino, kovin suuri. Joissain yliopistoissa muuallakin se on sittemmin muodostunut varteenotettavaksi koulukunnaksi.

Tampereen teknillisen korkeakoulun työilmapiiri oli paljon Otaniemeä liberaalimpi ja vauhdikkaampi. Teollisuusyhteistyö alkoi pienestä, mutta laajeni nopeasti. Arvioisin, että siellä tulos/panos oli ja ehkä on vieläkin varsin hyvä.

Sain viisikymppisenä kutsun Teknillisen korkeakoulun sähkölaitostekniikan professoriksi. Se oli tervetullut viesti Tampereen kahdenkymmenen vuoden työrupeamaa katkaisemaan. Ymmärsin, että kutsut harvenevat. Otaniemessä alani tila oli päässyt rapistumaan ja moni toiminto piti aloittaa miltei alusta. Se oli virkistävää ja ympäristön tuki oli aluksi suurta. Runsaan kymmenen vuoden jälkeen jäin eläkkeelle, vuoden 2009 alussa 63-vuotiaana.

Kirjoittelu

Koulussa pidin ainekirjoituksesta ja assistenttina raporttien teosta. 1970-luvulla INSKO (Insinöörijärjestöjen koulutuskeskus) oli voimissaan ja pidin siellä esityksiä niin suurjännitetekniikasta kuin sähkönjakeluverkkojen laskennastakin. Maaseutuslaitosten suunnittelupäälliköiden porukassamme tuotetun yhteistyömateriaalin ja noiden esitelmien pohjalta rupesin kirjoittelemaan oppikirjoja.

Sain Iso-Britannian työnantajaliitolta (CBI) stipendin, jolla sai perehtyä Britannian teollisuuteen ja standardeihin. Stipendit olivat suunnatut Itä-Euroopan lahjakkaille nuorille! En toki mielestäni ollut mitään noista. Stipendin sponsoroimana työskentelin mm. syksyn 1982 Walesissa isossa valtiollisessa sähkölaitoksessa – se oli mielestäni kuin museo! Asuminen perheen kanssa Walesissa sen sijaan oli positiivinen kokemus. CBI:n haastattelijat innostuivat Walesin raportistani – ehkä ymmärtämättäni myötäilin silloin ajankohtaisen Thatcherin aatteita. Halusin kirjoittaa briteille oikeaoppisen kansainvälisen kirjan. Toiseksi kirjoittajaksi tuli minua vanhempi ja käytännöllisempi **Edward Holmes** Birminghamistä. *Electricity Distribution Network Design* onkin pääteokseni ja sen myötä sain mukavia kutsuja pitämään lyhytkursseja ulkomaille mm. Singaporeen. Kirjasta tehtiin uudistettu painos kahdesti ja se käännettiin kiinaksi vuonna 1999. Kiinankielistä versiota myytiin 10.000 nidettä.

Syystalveksi 2007 sain stipendin suomalaisen taiteilijatalo Villa Karoon Beniniin. Länsi-Afrikassa kokosin materiaalia kehitysmaiden sähkönjakelusta ja kirjoitin siitä luvun kirjoja varten. Tämä luku on liitteenä myös keväällä 2018 ilmestyneessä vain Kiinan kielellä julkaistussa kirjassani *Electricity distribution technology and management*.

Kuva 2. Benin

Kuva 3. Tianjin 2018

Harrastukset

Viimeisinä Otaniemen työvuosinani minulta pyydettiin joskus arvioita tutkimusyhteisöjen toiminnasta lähinnä Ruotsista. Perustin toiminimen (Arviopaja – Evaluation Workshop) tällaisia tehtäviä varten. Toiminta jatkuu yhä pienimuotoisena – arvioin sähkö- ja energiatekniikan koulutusohjelmia ja isoja tutkimushankkeita lähinnä Baltiassa ja Pohjoismaissa. Yksittäisiä keikkoja on tullut myös EU:lta ja kehitysyhteistyöhankkeista. Tällaiset parin viikon intensiiviset työjaksot kummasti virkistävät vanhusta. Mistähän syystä pyynnöt kuitenkin ovat ruvenneet harvenemaan. www.evaluations.fi

Sukuperintönä olen harrastanut mehiläistarhausta koko ikäni. Se on pienimuotoista, muutama pesä mökin pihalla. Mehiläisyhteiskunta on hyvin organisoitunut, sitkeä ja progressiivinen – mutta usein yllättävä. Käyn myös alan konferensseissa - maailmankonferenssinkin rinnakkaisistunnoissa on yleensä joku sellainen teema, jota harrastelijakin ymmärtää. Ovat leppoisampia kuin sähkökonferenssit.

Kuva 4. Akaa

Nuorena olin innokas radioamatööri ja sähkötystaito on vieläkin tallella. Vanhemmiten harrastus on korvautunut matkailulla. Syksyllä 2018 olin risteilyllä Grönlannin vesillä sekä uuden kirjani myötä Tianjinissa ja Nanjingissa. Suosittelen koettaviksi.

Varsinkin matkoilla valokuvailen innokkaasti. Parhaillaan osallistun kännykuvauskursseille työväenopistossa. Haluaisin myös oppia paremmin kuvaamaan videoleikkeitä. <https://erkkilakervi.1g.fi/kuvat/>

Olen aina ollut kömpelö, koulussakin voimistelunäyttöni olivat kehnot. Jotten täysin kangistuisi, osallistun talvisin sisäliikuntatunneille – nyt naisvaltaisille voimistelu- ja joogakursseille. Pyörällä toimitan lähiaskareet ja kesäisin osallistun muutamaan pidempään hidaspauhtiseen pyöräretkeen. Lapissa käyn keskimäärin kahdesti vuodessa eri porukoissa hiihtelemässä. **Hannu Haasen** ja **Kari Malmströmin** kanssa vietimme viikon Äkäslompolossa myös talvella 2018 juuri vähän ennen hyvän ystäväni ja taannoisen työtoverini Hannun järkyttävää äkillistä kuolemaa.

Asun Tampereella vaimoni kanssa. Meillä on kaksi lasta ja kolme lapsenlasta. Vaatimaton mökkimme sijaitsee Suomen hunajapäätkaupungin Akaan Kylmäkoskella ja vanhemmiltani jäänyt asunto on käytettävissäni Helsingin Lauttasaaressa.

10/2018 EL